

Slovenská komora architektov

Vážený pán
Ing. arch. Matúš Vallo
primátor hlavné mesta SR Bratislavy
Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy
Primaciálne námestie 1
814 99 Bratislava

Číslo spisu:
KA-553/2019

Miesto a dátum:
Bratislava, 24. júla 2019

Vybavuje:
Ing. E. Wernerová

Vážený pán primátor,

dovoľujeme si reagovať na vyhlásenie z radnice o plánovaných výsadbách stoviek – možno tisícok – stromov do všetkých ulíc Bratislavy v mene záchrany klímy a biodiverzity. V mnohých svetových metropolách sa to deje, v prípade Bratislavy však v prvom rade treba riešiť starostlivosť o existujúce stromy.

Realita u nás je totiž diametrálne iná. Píšeme to ako zástupcovia stavovskej, profesionálnej organizácie, ktorá združuje odborníkov s desiatkami rokov praxe v odbore záhradnej architektúry – plánovania, zakladania a ošetrovania zelene. Máme skúsenosti z domova i zo zahraničia, kde sa dlhodobo vysádza obrovské množstvo stromov (a aj veľké množstvo stromov sa rúbe...). O tom kde sa aký strom vysadí a kde sa aký strom vyrúbe, však rozhoduje odborník mesta s primeraným vzdelaním a praxou, špecialista, ktorý za zeleň mesta zodpovedá.

Koncepčná tvorba a starostlivosť o zeleň v Bratislave je dlhodobo podceňovaná. Mesto súrne potrebuje vysádzať každoročne stovky až tisíce nových stromov. Tak rozsiahly zámer však potrebuje seriózne plánovanie, zakladanie a ošetrovanie zelene. Strom potrebuje po vysadení STAROSTLIVOSŤ niekoľko rokov. Inak nezakorení a neujme sa. Realita Bratislavy je taká, že novovysadené stromy z posledných rokov nedostávajú základnú starostlivosť (jej podstata sa učí 4 roky na stredných školách a ďalšie 4 roky na univerzitách).

Prikladáme pár fotografií z ulíc Petržalky, ktoré dokumentujú, že starostlivosť o vysadené stromy je v hlavnom meste mizerná a často žiadna. Napriek vysokým teplotám stromy po výsadbe zjavne nikoho viac nezaujímajú! Problémy začínajú už pri výsadbách. Stromy (rôznej kvality) sú vysádzané do malých jám, častokrát do štrkov a do "pôdy" pozostávajúcej zo stavebného odpadu. Výsadbové miesta nemajú odborne vytvorené misy na zálievku, nemajú osadené zalievacie hadice, mechanickú ochranu proti vlascom pri kosení, a pod. Novovysádzanému stromu pre neodbornosť a absenciu úcty k životu, častokrát nedávame šancu na zakorenenie.

Od projektu po výsadbu v meste stojí jeden strom približne 150 - 300 EUR. Ak sa stromy sadia do centier miest, kde je potrebná prekládka sietí, výmena pôdy, zabezpečenie rastového substrátu proti zhutneniu a pod., sa cena primerane navýši. Ďalšie roky po výsadbe (min. 3, lepšie až 5 rokov) však vysadený strom potrebuje odbornú starostlivosť v cene okolo 50 EUR/strom/rok (zálievka, oprava a previazanie upinacieho pásu, zatretie prípadných rán, výchovný rez koruny, chemický postrek proti kalamitným škodcom, v prípade potreby oprava kolov stabilizácie a pod.).

Oprávnene sa pýtame pán primátor, počíta niekto s týmto nákladom? Je zahrnutý v projektoch výsadiet? Chodí niekto na kontrolu nových výsadiet? Kto má zodpovednosť za vynaložené náklady, keď okolo vidíme vysychajúce stromoradia ako napr. na Námestí hraničiarov (okolo predajne Billa) – kde vyschlo 40 % mladých stromov a ďalšie čaká podobný osud, rovnaký je stav na Dolnozemskej, ak spomenieme iba dve lokality v Petržalke.

Dovoľte nám pán primátor, ako krajinným architektom upozorniť na fakt, že ŽIADNA VÝSADBA NEMÁ ZMYSEL, AK NENASLEDUJE OŠETROVANIE a to najmä zálievka v letných horúčavách (v objeme aspoň 50 litrov na strom a v počte zálievok podľa priebehu počasia)! Upozorňujeme tiež na fakt, že výsadba do ulíc je podriadená ochranným pásmam podzemných sietí, kvalite podložia, priestorovým parametrom, ročnému obdobiu a ďalším obmedzeniam, ale o tom ako autorizovaný architekt Slovenskej komory architektov dobre viete.

Bratislavu čaká klíma podobná preschnutému Stredomoriu a dávno uplynula doba, keď sadili stromy nadšenci z „lesníckych bedničiek“ kam sa im zachcelo. DOPESTOVAŤ ZDRAVÝ STROM BUDE v NABLIŽŠÍCH ROKOCH UMENIE. Oslovte preto prosím odborníkov a prisúďte zeleni jej skutočný význam! Sme pripravení sa kedykoľvek stretnúť a ponúknuť našu odbornú pomoc z oblasti krajinárstva.

S pozdravom

Ing. Eugen Guldan, PhD.
predseda výboru krajinných architektov
Slovenskej komory architektov

Billa, BA-Petržálka

Starohájska ulica, BA-Petržálka

